

Še naprej je treba videti priložnosti

Zastor za 50. podelitvijo nagrad Gospodarske zbornice Slovenije je padel. Prireditelj, ki je bila obletnica primerno glamurozno izpeljana v Gallusovi dvorani Cankarjevega doma, je pokazala, da znamo v Sloveniji nagraditi najboljše. Da kljub pregovorni nevoščljivosti v slovenskem nacionalnem karakterju (mimogrede, kolikor poznam razmere, podobno o sebi, da so nevoščljivi bolj, kot je to značilno za druge države, mislijo v vseh naših sosedah) znamo izraziti svoj poklon in občudovanje tistim, ki skočijo iz povprečja in premikajo meje navzgor. Mislim pa, da nas v Sloveniji bolj kot nevoščljivost zaznamuje druga lastnost – neodpuščanje. Zamere nosimo predolgo v sebi in puščamo, da razjedajo naše telo in dušo. Tako tudi tistim, ki so nekoč bili uspešni, potem pa jim je spodletelo, ne znamo in nočemo odpustiti. V Sloveniji je uspeh kar primerno, včasih celo preveč evforično, čislan, neuspeh in napake pa niso dovoljene. Ne le v gospodarstvu, tudi v drugih dejavnostih, tudi v športu.

Zgodovino slovenskega gospodarstva zaznamujejo izjemne spremembe. Ekonomske, socialne, politične in globalne krize so si ves čas podajale roke. Podjetja, če so se hotela razvijati in uspevati, so se morala ves čas prilagajati, imeti izostren posluš in organiziranost ne le za spremljanje razmer na trgu, temveč tudi v politiki in ideologijah.

Prvi podelitvi je daljnega leta 1969 prisostvoval tudi predsednik Tito, ki je posebej poudaril, da »je prav, da nagrade dobivajo tisti, ki največ prispevajo k napredku naše države«. Njihova imena so zapisana na steni slavnih v Domu gospodarstva, kot se uradno imenuje poslovna stavba, v kateri domuje GZS. Imena uspešnih gospodarstvenikov predstavljajo sliko uspešnega gospodarstva v vsakokratnem obdobju. Žal je

na sliki nekaj imen, ki so kasneje povezana z neuspehi, zlomom podjetij in celo nezakonitim poslovanjem. Nagrade so bile vedno podeljene za dosežene, pretekle rezultate in jih zato ni moč nikomur odvzeti. V času, ko so ti nagrajenci prejeli nagrade, so bili po vseh kazalcih in podatkih, ki so bili na razpolago prek uradnih in statističnih virov, več kot uspešni gospodarstveniki. Kasnejša odkritja, neuspehi in celo kazniva dejanja pa zagotovo mečejo temno senco na njihovo vlogo v gospodarskem razvoju in še bolj na vlogo in pomen uspešnega gospodarstva za obstoj in razvoj države.

Kaj je tisto, kar je Slovenijo naredilo upravičeno ponosno? Ne le v teh dneh, tudi prej. V sedemdesetih, ko so se združevala delo in sredstva, ne glede na ceno, v osemdesetih, ko so izredni ukrepi (»vanredne mere«) predstavljale le drugo plat propadajočega in nesposobnega razvojnega modela/eksperimenta, v devetdesetih, ko je čez noč propadla ali izginila večina dotedanjih kupcev, pa deset let kasneje, ko se je izjemnemu upadu naročil pridružila še sanacija bančnega sistema, kar je pomenilo drastično zmanjšanje kreditiranja gospodarstva. Gospodarstvo je pokazalo svojo trdoživost, politika pa modrost, izognili smo se bankrotu in razprodajam premoženja, izvozniki so skočili na vlak ugodnih globalnih razmer in v nekaj letih iz enega največjih bolnikov v EU Slovenijo pripeljali med uspešne zgodbe o prestrukturiranju. Naj je bilo še tako hudo, včasih brezizhodno, vsakokrat je po še tako trdni temi znova zasijalo sonce. In če kdaj, potem lahko zdaj, s časovne perspektive nekaj let, več deset let, ocenimo, kako izjemen je bil k temu prispevek nagrajencev GZS, ki predstavljajo le vrh trdoživega in vitalnega gospodarstva. Verjamem, da bodo v spremembah in krizah v prihodnosti še naprej videli predvsem priložnosti. gg

Naj je bilo še tako hudo, včasih brezizhodno, vsakokrat je po še tako trdni temi zasijalo sonce. In če kdaj, potem lahko zdaj ocenimo, kako izjemen je bil k temu prispevek nagrajencev Gospodarske zbornice Slovenije.

Samo Hribar Milič
Odgovorni urednik

Foto: Barbara Reya